

Marc
Artigau i Queralt

AURORA

DESTINO

Marc Artigau i Queralt

AURORA

Edicions Destino

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.
En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.
A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.
Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

© Marc Artigau i Queralt, 2023

L'edició d'aquest llibre s'ha negociat a través de The Foreign Office
Agència Literària

© Columna Edicions, Llibres i Comunicació, S.A.U. / Destino
Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona

Primera edició: gener del 2023

ISBN: 978-84-9710-345-9

Dipòsit legal: B. 23.058-2022

Fotocomposició: Moelmo

Imprès a Catalunya - *Printed in Catalonia*

ÀNGEL
(COM UN OCELL ANUNCIADOR)

Quan em submergeixo a primera hora del matí, just quan els rajos solars travessen com fletxes l'aigua i la claror encara és tèbia, sempre penso en l'Aurora, ara que ja no puc ni trucar-li, ni anar-la a veure, ni saber del seu cos ni recriminar-li res. La seva veu em ressona com una melodia. Penso que tot el que vaig viure amb ella va ser com apagar, de nit, el motor d'una barca, capbussar-me, aprendre a nedar tot sol i anar baixant, sense oxigen, fins a les profunditats marines, desorientat i fanàtic, per pescar uns quants coralls vermells com qui rep un premi de consolació per tota una existència.

—No et mereixes res del que tens —em repetia sovint.

Tota la meua vida ha estat així; un mineral que volia ser una bèstia.

Ara, quan arribo ben al fons de tot, i m'illumino amb la llanterna, i una munió de peixets virolats i bellugadissos em rodegen, i pico amb la dextral les roques, i omplo curós el sac de coralls vermells de sang com la sang que li regalimava per les cuixes, només tinc un remordiment al cap, un desig frustrat: ¿per què no et vas morir abans, Aurora?

El primer record que tinc d'ella me l'invento.

Encara no és de dia, i cada vegada que algú obre la porta de la discoteca se senten de lluny els riures desafiants. L'Aurora porta les sabates a la mà perquè li fan mal els peus de ballar tant. Els serveis de neteja ja han regat les voreres i ella demana foc a una noia qualsevol. No recordarà la seva cara. Encén un cigarret i fuma ansiosa mentre mira cap al cel i dubta si tota aquesta xafogor d'estiu es convertirà en una pluja traïdora. Aleshores, a través del vidre, descobreix un grupet que comparteixen unes cerveses al bar del davant. Criden i riuen. No els dirà res, però se'n mor de ganes.

Allà dins era una donassa i aquí fora és una noieta que s'ha quedat tota sola perquè les seves amigues han anat desfilant; unes s'han esfumat petonejant-se amb algú que han conegut, d'altres ploriquejaven perquè demà treballen, i ella,

no sap per quina dolça pulsíó, ha volgut embor-ratxar-se i ballar i ballar i ballar i tastar-ho tot fins que han obert els llums de la discoteca i el silenci abrupte l'ha escopida a la realitat.

Per fi apareix ell, que, com jo, també es dirà Àn-gel, i li demanarà foc, o no, no li demanarà res per-què intento imaginar-los com dos joves prodigio-sos, capaços de frases originals i enlluernadores. Li preguntarà que què fa descalça i l'Aurora somriurà però no li donarà la gana de respondre, i és clar, l'Àngel, pobret meu, insistirà —d'aquella manera prudent que és més un prec que una exigència— i ella canviarà de tema i parlaran potser d'alguna ciutat italiana on l'Aurora té pendent un viatge. ¿Tu m'hi acompanyaries? I la conversa continuarà dins d'un taxi camí de l'aeroport. Estaran conven-çuts que quan l'eufòria els baixi als peus, tot això serà un malentès, un tros de boira etílica, o una anècdota bonica per explicar un vespre als seus amics. Mentrestant l'Àngel pagarà el taxista i ella encendrà un altre cigarret abans d'entrar a la ter-minal. No discutirán sobre el destí. S'aturaran al primer mostrador, compraran els bitllets, no fac-turaran cap maleta i, mentre l'avió s'enlairi, veu-ran enllà dels vidres com esclata la tempesta.

L'Àngel, discret, li suplicarà la mà.

L'Aurora es deixarà fer.

Amb els ulls clavats a la finestreta, ell taral·lejarà un *Impromptus* de Schubert, i li prometrà que després quan arribin a l'hotel buscaran un piano, perquè en tots els hotels n'hi ha un, i que li té preparada una sorpresa.

Però no hi haurà cap sorpresa. I quan arribin, per fi, a una ciutat italiana creuran que han perdut el temps, que la bellesa d'un aeroport fora de temporada és més cruel que no pas una platja de postal amb turistes, i no es despullaran en cap habitació, ni sonarà cap piano, ni passejaran per cap carrer... Buscaran una cabina telefònica per trucar a la família i explicar que sí, que tot està bé, i llavors, en els lavabos d'una estació d'autobusos, faran l'amor. Un sexe matusser, dolorós i volgut. Creuran per uns segons que són de nou a la discoteca, que el terra és moll, que ella va descalça, que la boca d'ell és ferotge.

Això és el que desitjarà l'Aurora, perquè aquest també serà el seu Àngel i és la història que jo necessito inventar-me.

L'Àngel va desaparèixer.

L'Aurora mai no em va explicar el perquè. D'ell només creia saber-ne el nom, els ulls blaus i les promeses d'anar a ciutat i muntar un negoci

que mai no va culminar. Ella l'hauria seguit a les palpentes —sovint l'Aurora que jo m'inventava no s'assemblava gens a la real. Feia anys que volia fugir del poble. I feia servir aquest verb. Fugir. ¿De què treballarien? L'Àngel tenia un cosí que tenia un amic que coneixia un home que...

Mai no el criticava. Potser ho feia per mi. Els primers dies que l'esperava a la porta de casa tenia un mal pressentiment. Marcava el número de tel·lèfon que li havia apuntat en una llibreta i es feia il·lusions de sentir aquella veu engrescadora.

—¡Aurora! Aurora, ¿que em sents?

—¡Sí!

—¿Que em sents bé?

I li explicaria alguna aventura extraordinària (no t'he pogut trucar abans), i tornaria aquell mateix vespre amb bones notícies (quan t'ho digui, no t'ho creuràs), i es plantaria davant de la finestra —les ungles picant contra el vidre—, desfaria les maletes i farien les paus (t'he enyorat, Àngel), i el patiment de tanta incertesa l'oblidarien ben de pressa, després de sopar, embolicats al llit.

Però sempre comunicava.

Dies més tard sabia que aquell número no existia. I que potser «Àngel» tampoc no era el seu nom.

Quan el van trobar, ningú va poder identificar-lo.

Alguna cosa es va caragolar a les xarxes d'uns pescadors. Anava mudat, duia les sabates cordades i els ulls blaus encara li brillaven. Dues ganivetades al pit. Els peixos l'havien deixat intacte.

Aquesta escena tan lúgubre li va servir a l'Aurora per posar el seu Àngel en un altar particular. Amb espelmes, oracions i el que hauria pogut ser. Tots els dubtes es van esvaïr perquè havien assassinat l'home que l'estimava amb una puresa sobrenatural, l'home que l'hauria tret d'aquell poble fet d'enveges i males llengües, l'home que l'havia nuat entre els llençols mentre li deia a cau d'orella: No ho diguis a ningú, que això és pecat.

Va suplicar veure'l i, com que cap familiar ni amic es va presentar a reclamar el cos, l'Aurora es va abocar damunt d'aquell cadàver que dibuixava un somriure d'epitafi, aliè al fatídic final, com si hagués volgut desafiar la mort des del fons marí. El va plorar. M'imagino que va pronunciar dues o tres frases exagerades i va resar un parentre agenollada mentre els forenses esperaven fora per fer l'autòpsia.

Va ser una amiga qui en sortir de la missa del diumenge l'hi va dir. Ni ella mateixa sabia que la vida ja començava a expandir-se dins de les seves entranyes.

—¿Sagnes?

—Fa temps que no.

—Ho dus escrit a la cara.

En arribar a casa es va mirar davant del mirall i va dibuixar una cara somrient sota del melic. Ni marejos, ni malestars, cap símptoma no l'havia avisada que l'Àngel, com un ocell anunciantor, havia deixat el miracle dins seu.

Aquella mateixa tarda va agafar el tren i cap a ciutat. A la consulta, el doctor li va donar la bona notícia. Encara era massa d'hora per saber si seria nen o nena, però segons em va dir el Jonàs, mai no va dubtar de com seria la criatura, era l'últim vestigi que li quedava d'aquell home d'ulls blaus.

De sobte, li va venir una glopada anguniosa.

No per l'embaràs, sinó per no tenir amb qui compartir-lo. El pare de l'Aurora havia mort quan ella era molt petita perquè un pou se l'havia empassat. D'aquell forat immens, la mare es va tornar boja. Així ho deien. La van tancar en un sanatori i el seu expedient saltava, amb teràpia electroconvulsiva, de consulta en consulta sense cap diagnòstic final. Era difícil esquivar un historial de

dements que emergia del fons de tot amb tanta força. L'Aurora, adolescent encara, va fer mans i mànigues, va demanar permisos, va trucar a especialistes, va suplicar ajudes a serveis socials, a qui fos, per treure-la d'allà. Ho va aconseguir, perquè tot allò que es proposava l'Aurora acabava cedint com una llavor que desafia el ciment. Però a canvi de tant d'esforç, ara que ja la tenia a casa, només rebia el menyspreu d'una pobra dona (envellida com una anciana) que patia visions i sabia del cert que tot el poble conspirava contra ella. La insultava, li esgarrapava les cuixes, li llençava els plats a terra perquè no vull que m'enverinis, esquerdava els miralls perquè deia que la feien vella, l'amenaçava de mort amb qualsevol ganivet de la cuina, i si a vegades semblava amorosa i li reclamava un petó, quan tenia ben a prop la galta, li escopia...

No puc imaginar-me l'Aurora vivint aquell malson.

El dia que li va dir que estava embarassada l'Àvia no es va tornar a aixecar mai més del llit.

Quan va morir l'Àvia que era dolenta com la tinya,
que era dolenta com un gos rabiós,
que era dolenta com el temps que perds esperant algú,

es van aturar tots els rellotges de casa.

A la mateixa hora.

Va morir aixecant els braços, demanant alguna cosa que ningú no va sentir, recitant una oració antiga, potser un conjur. L'última imatge que guardo d'ella és un insecte que agonitza panxa enlaire.

Aquella dona no tenia ànima i si n'hi quedava alguna engruna, ves a saber per quin racó s'havia esfumat en el darrer alè. S'havia consumit com una espelma, amb els ulls negres oberts —esperant una resposta— i la boca torta.

La van enterrar amb el vestit de núvia, amb anells i penjolls preciosos de coralls vermells, i ben aviat els cucs li van cruspigar la foscor de les retines.

Al poble ningú no en parlava, dels coralls, i tothom en guardava un bon calaix perquè a la vida mai se sap. I ningú mai no havia espoliat cap paret perquè era un recurs natural d'un valor incalculable, però tothom coneixia algú que algú que algú que algú...

M'ho va explicar el tiet, una nit, molts anys després.

Havia vist joies, i fins i tot caixes plenes que es traginaven de nit en algun bar a l'hora de tan-

car. Gent que venia de molt lluny. Autèntiques fortunes a les butxaques.

—Abans descendíem vint o trenta metres, ara hem de baixar fins als cent, amb barreges de nítrox i heli per resistir més temps. Però si comets un error...

Amb un gest em va ordenar que pugés a la barca. Ja no quedava ningú a port. Llavors jo tenia quinze anys, tremolava de fred als peus i només duia una jaqueteta d'estiu. No va dir-me res i no vaig gosar preguntar-l'hi. Un cop assegut, em va embenar els ulls.

—Em marejaré.

—¿Què collons t'has de marejar? Tu concentra't. Només es maregen els qui es despisten.

—¿Per què em tapes els ulls?

—¿Que ets ruc? Per protegir-te.

No sé quanta estona vam endinsar-nos a la recerca dels esculls. El so del motor trencava el silenci d'aquelles hores i el balanceig de la mar em gronxava. Pensava en l'Aurora, la sabia asseguda al meu costat, sostenint-me fort si les onades s'enfurismaven, dubtava de què faria si hagués sabut que aquella matinada per primer cop m'atreveria amb les profunditats.

De sobte, el tiet va aturar el motor i va comprovar la brúixola. És aquí. Amb les mans molles

va desfer el nus del meu clatell, i jo vaig fregar-me els ulls amb els punys. Era negra nit. Ancoràvem en una zona de corrents marins i coves subterrànies. Rodejat només de foscor i d'aquell garbí que em feia espetegar les dents, el Jonàs em va explicar quants amics seus s'hi havien quedat.

—Allà a baix, encara que et costi de creure, hi ha un munt de coralls que ens esperen i un munt de gent que no tornarà. Tots sabem a què juguem, ¿m'entens?

Va deixar la pregunta sense resposta, no necessitava que l'entengués, i va preparar una bombona de busseig. De mica en mica, el cel clarejava. Espurnejava l'horitzó d'un rogenic tímid i el tiet em va demanar que obrís bé els ulls i que si notava res d'estrany que l'avisés.

—Avui et quedaràs a dalt i t'hi fixaràs.

Avui baixava ell, tot sol.

No acostumàvem a funcionar d'aquella manera, però era el meu bateig a alta mar, i la mar aleshores no era tan perillosa com ara. El tiet sempre deixava una ampolla d'oxigen buida que li servia de senyal. La nostra creu al mapa del tresor. Un cop recollit tot el corall vermell, començava la pujada a la superfície, potser el moment més delicat perquè la pressió de l'aigua disminueix. Si puges massa ràpid, com havien fet dos o tres imbècils del

poble, el nitrogen contingut a la sang no té temps d'escapar-se pels pulmons i forma bombolles als vasos sanguinis que poden anar al cor o al cervell i bloquejar-ne el pas. T'esclata el cap. Vessaments cerebrals. Marejos. Pèrdues del coneixement.

Havia vist més d'una vegada el nas del Jonàs rajar sang com una font.

Però si tot anava bé, i aquell matí la calma era total, carregava un parell de quilos de corall i els deixàvem ben lligats a una boia, per si hi havia controls a port. Procuràvem que no els toqués el sol, perquè el corall no pot superar els vint graus de temperatura. Fet malbé no serveix ni per enredar les velles hippies, deia el Jonàs. Després, aquella mateixa matinada tornàvem amb la barca a buscar-lo. O bé quedàvem amb un contacte i mentre fèiem veure que pescàvem col·locàvem tot el material de contraban. No era la part més arriscada. Si vèiem que els agents marins s'apropaven llençàvem el corall per la borda.

Quan un jutge ens preguntava d'on havien sortit tots aquests coralls vermells, nosaltres, pobres, que no en sabíem res de la pesca furtiva només podíem encongir les espatlles. Durant els darrers vint anys la cotització d'aquest or vermell s'havia multiplicat per... I el Jonàs aixecava per ordre un, dos, tres dits.